

	KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV Vypracovaná v súlade s Nariadením (ES) č. 1907/2006 (REACH) v znení Nariadenia (EÚ) 2015/830 z 28. mája 2015 PROPÁN	Číslo: KBU07 Dátum revízie: 01.01.2019
		Dátum vydania: 01.01.2011

1. IDENTIFIKÁCIA LÁTKY A SPOLOČNOSTI

1.1 Identifikácia látky

Obchodný názov: Propán / UN 1965 Zmes C
 Číslo CAS: 74-98-6
 Číslo ES (EINECS): 200-827-9
 Číslo indexu: 601-003-00-5
 Reg. č. REACH: 01-2119486944-21
 Dalšie názvy: n - propán, dimethylmethan, propylhydrid, LPG (Liquefied Petroleum Gas).
 Chemický vzorec: C3H8

1.2 Použitie látky

Priemyselné a profesionálne. Pred použitím vykonať hodnotenie rizík. Skúšobný/kalibračný plyn. Laboratórne použitie. Neodporúča sa spotrebiteľské použitie.

1.3 Identifikácia spoločnosti

Obchodné meno distribútora: PT GAS spol. s r. o.
 Sídlo: Karpatská 14, 010 08 Žilina
 IČO: 45626634
 Telefón: 0911 780 448
 E-mail: info@ptgas.sk

1.4 Telefónne číslo pre núdzové situácie

Národné toxikologické informačné centrum

Telefón (24 hodín denne): 02/54774166

Ostatné kontaktné údaje

- telefón: + 421 2 5465 230
- mobil: +421 911 166 066
- fax: + 421 2 5477 4605
- e-mail: ntic@ntic.sk

2. IDENTIFIKÁCIA NEBEZPEČENSTIEV

PRVKY OZNAČOVANIA

Klasifikácia látky alebo zmesi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1272/2008 zo dňa 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a podľa zákona č. 67/2010 z. z.

FYZIKÁLNE NEBEZPEČENSTVA (CLP)	VÝSTRAŽNÉ UPOZORNENIA (CLP)
Horľavé plyny/katégoria 1/nebezpečnosť H220	H220: Mimoriadne horľavý plyn.
Plyny pod tlakom/stlačený plyn/výstraha H280	H280 obsahuje plyn pod tlakom, pri zahriatí môže vybuchnúť

VÝSTRAŽNÉ SLOVO (CLP) **Nebezpečnosť**

BEZPEČNOSTNÉ UPOZORNENIA (CLP)	OZNAČENIA (CLP)
Prevenčia	P210: Uchovávajte mimo dosahu tepla/iskier/otvoreného ohňa/horúcich povrchov. Nefajčite.
Odozva	P377: Unikajúci horiaci plyn: Nehaste, ak únik nemožno bezpečne zastaviť. P381: Ak je to bezpečné, odstráňte všetky zdroje zápalenia.
Uchovávanie	P403: Uchovávajte na dobre vetranom mieste.

VÝSTRAŽNÉ PIKTOGRAMY (CLP)

alebo

2.1 Horľavé plyny/nehorľavé netoxické plyny

GHS02: Horľavé látky

GHS04: plyn pod tlakom

3. ZLOŽENIE/INFORMÁCIE O ZLOŽKÁCH

Chemická značka: C3H8

Názov/zložka	Koncentrácia	Klasifikácia nariadenia 1272/2008 (CLP)
Propán	100 %	Press. Gas (Liq.), H280 Flam. Gas 1, H220
Označenia		
CAS	ES	Č. indexu
74-98-6	200-827-9	601-003-00-5
Reg. č. REACH		
01-2119486944-21		

Neobsahuje žiadne iné zložky alebo nečistoty, ktoré ovplyvňujú klasifikáciu produktu. Ak nie je uvedené registračné číslo REACH, látka je vyňatá z povinnosti registrácie (jej množstvo je pod limitom pre registráciu alebo ešte nenastal termín pre registráciu). H-viet viď. kap. 16.

Iné nebezpečnosť: Dotyk s kvapalinou môže spôsobiť omrzliny/chladové popáleniny.

4. OPATRENIA PRI PRVEJ POMOCI

Všeobecné pokyny: Pri zasiahnutí opustiť zamorené miesto, odstrániť nasiaknutý odev, kontrola základných životných funkcií (krvný obeh, dýchanie, vedomie), prevencia proti podchladeniu. Pri bezvedomí so spontánnym dýchaním a obehom uloženie do stabilizovanej polohy (na boku, hlava zaklonená). Pri zástave dýchania a obehu okamžitá resuscitácia – masáž srdca, umelé dýchanie. Privolať ihneď odbornú lekársku pomoc.

Pri inhalácii: Pri vysokých koncentráciách môže spôsobiť zadusenie. Prejavmi môžu byť strata mobility alebo vedomia. Postihnutý si nemusí uvedomiť, že sa dusí. Pri nízkych koncentráciách pôsobí narkoticky. Príznakmi môžu byť závrate, bolesti hlavy, nevoľnosť a strata koordinácie. Postihnutého je potrebné preniesť na čerstvý vzduch, popr. poskytnúť mu umelé dýchanie, eventuálne dodanie kyslíku.

Pri kontakte s kožou: postihnuté miesto rozohriať vlažnou vodou aspoň 15 minút, zasiahnutý odev odstrániť.

Pri zasiahnutí očí: vyplachovať miernym prúdom vlažnej vody po dobu min. 20 minút (aj pod viečkami).

Pri požití: nepovažuje sa za možný spôsob kontaktu s látkou.

Ďalšie údaje: pri práci s látkou nepoužívať kontaktné šošovky.

5. PROTIPOŽIARNE OPATRENIA

Nehorľavý plyn. Požiar môže spôsobiť roztrhnutie tlakovej nádoby.

5.1 Hasiace prostriedky

Vhodné hasivá: Vodná sprcha alebo hmla, suchý prášok.

Nevhodné hasivá: Oxid uhličitý, nehasiť prúdom vody.

5.2 Zvláštne nebezpečnosť: Pôsobením ohňa môže dôjsť k explózii tlakovej fľaše. Nádoby vystavené žiare ochladzovať vodou z bezpečnej vzdialenosti.

Rizikové spaliny: oxid uhoľnatý.

5.3 Rady pre požiarnikov

Odporúčania pri hasení: Zastavte výtok produktu ak je to možné. Zabezpečte protipožiarné opatrenia voči požiaru v bezprostrednom okolí. Nádoby vystavené žiare ochladzovať vodou z bezpečnej vzdialenosti. Kontaminovaná požiarňa voda nesmie odtekať do kanalizácie. Pre elimináciu dymu po požiari je vhodné použiť vodnú sprchu alebo hmlu. Odstráňte nádoby zo zóny zasiahnuté požiarom.

Špeciálne ochranné prostriedky pre hasičov:

Norma EN 137 – Ochranné prostriedky dýchacích ciest. Autonómne dýchacie prístroje na stlačený vzduch s otvoreným okruhom s celotvárovou maskou).

EN 469: Štandardný ochranný odev pre hasičov.

EN 659: Ochranné rukavice pre hasičov.

6. OPATRENIA PRI NÁHODNOM UVOLENÍ

Osobitné preventívne opatrenia: Uzavrieť nebezpečnú zónu s ohľadom na smer vetra. Neúčastnené osoby vykázať proti smeru vetra, eventuálne vykonať evakuáciu. V danom priestore vylúčiť všetky možné zdroje vznietenia, zabrániť vzniku statickej elektriny. Zastaviť stroje, vypnúť motory vozidiel, nefajčiť, uhasiť otvorený oheň. Zastaviť unikanie látky do okolia, pokiaľ je to technicky možné a bez rizika pre zasahujúceho. Osoby, ktoré vykonávajú zásah sa majú podľa možno chrániť vodnou clonou. Zabrániť priamemu kontaktu s látkou. Pri väčšom úniku v obytných a priemyslových oblastiach varovať obyvateľstvo.

Environmentálne preventívne opatrenia: V prípade úniku skvapalneného plynu tvoriaci sa plyn a hmly sa môžu zhromažďovať v priehlbínach terénu a vniknúť do priestorov ležiacich pod úrovňou terénu, alebo kanalizačných systémov a vzniká nebezpečnosť výbuchu. Je nutné zakryť kanálové vpuste a zabrániť vytečeniu látky do vodných tokov.

Spôsoby čistenia: Zasiahnutú oblasť evakuujte a odstráňte z nej všetky zápalné zdroje až do úplného odparenia rozliatej kvapaliny (podlaha nesmie byť zamrznutá).

7. MANIPULÁCIA A SKLADOVANIE

7.1 Manipulácia: Dodáva sa stlačený v oceľových tlakových nádobách. S tlakovou nádobou by mal manipulovať a zaobchádzať vyškolený a skúsený pracovník/ci. Zabezpečte, aby zariadenie na odber bolo určené pre tlak vo fľaši a látku v nej. Dohľadnite, aby plynové inštalácie boli vybavené bezpečnostným tlakovým ventilom. Pri manipulácii zabráňte vzniku vody, či spätnému prúdeniu látky do nádoby. Používajte len výbavu vhodnú pre daný produkt, jeho tlak a teplotu. V prípade pochybností sa poraďte s dodávateľom plynu. Pri manipulácii s produktom nefajčite.

7.2 Všeobecné bezpečnostné opatrenia pri manipulácii s tlakovými nádobami

Zabezpečte ochranu fľaše pred fyzickým poškodením: zákaz ťahania, gúľania, kĺzania a hádzania. Na presun fľaš a to aj na krátke vzdialenosti použite vozík (ručný, káru a pod.) určený na prepravu fľaš. Zamedzte spätnému vniknutiu vody do nádoby. Klobúčiky na ochranu ventilov ponechajte na fľašiach, pokiaľ nie sú zaistené proti pádu (opreté o stenu, lavicu alebo zafixované v stojane) a pripravené na použitie. V prípade neočakávaných ťažkostí pri ovládaní ventilu produktu, prerušte prácu a kontaktujte dodávateľa. Poškodenie ventilu bezodkladne ohláste dodávateľovi. Prípoky ventilov nádob a komponenty uchovávajte čisté bez kontaminantov, ako napríklad olej či voda. Ihneď po odpojení, nasadte zátky alebo krytky na pripojky ventilov a ochranné klobúčiky na nádobu, ak sú k dispozícii.

Odporúčame zatvárať ventil po každom použití a keď je nádoba prázdna, a to aj v prípade, ak je nádoba ešte pripojená na zariadenie. Zákaz prepúšťania plynov z jednej fľaše do druhej, prípadne do inej nádoby. Na zvýšení tlaku v nádobe nepoužívajte elektrické vykurovacie zariadenia alebo priamy oheň. Nepoškodzuje a neodstraňuje nálepky s označením dodávateľa a identifikácie obsahu fľaše.

Na zvýšení tlaku v nádobe nepoužívajte elektrické vykurovacie zariadenia alebo priamy oheň. Nepoškodzuje a neodstraňuje nálepky s označením dodávateľa a identifikácie obsahu fľaše.

7.3 Skladovanie: Nádobu zaistite proti pádu. Skladujte na dobre vetranom mieste pri teplote nižšej ako 50 ° C. Dodržujte pokyny príslušnej normy (STN 07 8304). Skladovať vo zvislej polohe a zabezpečiť proti pádu. Používajte ventily a ochranné klobúčiky. Pravidelne kontrolujte tesnosť ventilov aby nedochádzalo k únikom. Skladovanie na dobre vetraných miestach a mimo dosahu zdrojov tepla a vznietenia, mimo dosahu horľavých materiálov. Neskladujte vo vlhkom prostredí

PT GAS®	KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV Vypracovaná v súlade s Nariadením (ES) č. 1907/2006 (REACH) v znení Nariadenia (EÚ) 2015/830 z 28. mája 2015 PROPÁN	Číslo: KBU07 Dátum revízie: 01.01.2019
		Dátum vydania: 01.01.2011

- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, v znení neskorších predpisov.
- Európska dohoda o cestnej preprave nebezpečných vecí ADR.

Špecifické ustanovenia, týkajúce sa ochrany zdravia, bezpečnosti a ochrany životného prostredia na úrovni ES:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 (REACH) zo dňa 18. decembra 2006.
- Smernica rady č. 67/548/EHS z o dňa 27. Júla 1967 o zblížovaní právnych a správnych predpisov týkajúcich sa klasifikácie, balenia a označovania nebezpečných látok.
- Nariadenie vlády SR 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickými faktormi pri práci
- Medzinárodná cestná doprava nebezpečného tovaru ADR
- STN 07 8304 – Kovové tlakové nádoby na plyny

16. ĎALŠIE INFORMÁCIE

Extrémne horľavý.
Označenie látky: Extrémne horľavý F+
R – vety: R12 Extrémne horľavý
S – vety: S2 Uchovávajte mimo dosahu detí.
S9 Uchovávajte obal na dobre vetrateľnom mieste.
S16 Uchovávajte mimo dosah zdroja zapálenia –
Zákaz fajčenia.

Školenie o bezpečnosti a hygiene pri práci s látkou prevádzať pravidelne podľa príslušných predpisov a noriem.

Spotrebiteľ je povinný dodržiavať tieto zásady pri zaobchádzaní s výrobkom. Karta bezpečnostných údajov obsahuje základné údaje potrebné pre bezpečné zaobchádzanie s výrobkom a zaistenie ochrany zdravia pri práci vrátane ochrany životného prostredia. Uvedené údaje zodpovedajú súčasnému stavu našich vedomostí a skúseností.

Pokyny pre školenie: Výrobca odporúča školenie podľa tejto KBÚ.

Prehlásenie o zodpovednosti: Informácie v tejto karte bezpečnostných údajov sú spracované ako správne a úplné podľa najnovších dostupných znalostí. V čase odovzdania do tlače boli údaje považované za správne. Aj keď bol tento dokument pripravený s najväčšou starostlivosťou, nenesie zodpovednosť za úrazy a škody spôsobené jeho použitím. Je na zodpovednosti užívateľa produktu, aby posúdil správnosť informácií pre konkrétnu aplikáciu.